

LEIDA TIGANE - 105

(21. V 1908 – 13. II 1983)

(prosaist, lastekirjanik)

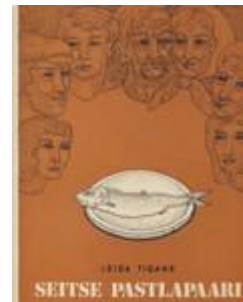
Aastatel 1935 – 1939 kirjutas ja avaldas Leida Tigane järjestikku neli romaani, mida huviga loeti, aga samal ajal ilmusid ka tema esimesed lastele kirjutatud juturaamatud. Kui tulid peale sõja – ja okupatsiooniaastad, romaanikirjanik Tigane loobus ja kadus kirjanduspildilt, lastekirjanik aga jätkas.

Ülo Tont: „*On suur kiusatus ja rohkesti alust romaanikirjanik Leida Tigast lugejasõbralikuks nimetada. Mis hoopiski ei tähenda, et ta ka mõneks lugejat osatavaks vigurimänguks valmis ei oleks.*

Nii Tigase romaane ühekaupa kui ka kõiki koos silmitsedes süveneb mulje, et tegemist on autoriga, kes oma ande tugevad küljed hästi ära tundis ning neid andelisi jooni kasutada oskas. Nendes raamatutes on küllaga head tuju, teravapilgulist tüübinägemist ja huumorit, mis oma mõõtu ja võimalusi tunneb.“

Leida Tigane kasvas peres, kus raamatuid loeti, hoiti ja väärtustati. Selle kodu kirjandusesõbralikkusest annab selgesti märku, et ka Leida nooremast õest Ainost nimekas lastekirjanik kasvas. Leida Tigase esimesed lastejutud ilmusid ajakirjanduses juba keskkooli lõpetamise aastal 1927. Kirjaniku esimese raamatuna ilmus 1935.aastal romaan „**Palun seda härrat ...**“, millele kaks aastat hiljem järgnes „**Marga müüb mehi**“. 1938.aastal toimus kirjastuse „Loodus“ romaanivõistlus, mis tollases kirjanduselus silmapaistvale kohale tõusnud oli. Oma kolmanda romaaniga „**Seitse pastlapaari**“ oli Leida Tigane osavõtjate seas ja võitis teise auhinna.

„Sellest on nüüd juba üle nelja aastakümne tagasi, kui Kitse Peeter ei leidnud sobivat

poisinähvitsat Lutike alevikust, vaid pidi tooma karjatüdruku Tartust. Pisut liiga linlik ja haritud too uus karjaplika kõrvalises Kammeri vallas küll näis ning eriti vanatüdrukust perenaisel Loviisel oli gümnaasiumist karja tulnud tüdruku vastu mõndagi ütlemist. Õigupoolest polnud siin midagi erakordset: nii Peeter, Loviise kui ka nende vana isa kuulusid säärase inimeste hulka, kes elavad alatise kõrgepinge olukorras ning saavad harva päeva näaklemiseta õhtusse. Aga tolle suve juhtumistest kõneldakse Otepäa kandis veel nüüdki, sest toonane karjatüdruk pani tosin aastat hiljem need lood paberile ja sai „Looduse“ 1938.aasta romaanivõistlusel II auhinna. Premeeritud teoseks on „Seitse pastlapaari“ ja autoriks Leida Tigane.

/O. Kruus „Naine hanesulega“, Tln.: 1971, lk. 231/

Konkursi kaudu ja soovitusel tuli aasta hiljem lugejate kätte ka suvitusromaan „**Sõber**

meriröövel“, mida Päevalehe võistlusel II auhinnaga väärtustati.

Kordustrukke nendest omas ajas edukatest romaanidest on pika aja jooksul ilmunud vähe: „Seitse pastlapaari“ 1974. aastal ja „Sõber meriröövel“ 2012. aastal.

Tema humoristlike lühiromaanide peategelaseks on enamasti noor neiu, kes võitleb oma kohast päikese all. Iseloomult sihikindel ja trotslik, natuke edev ja mitte just suurte sihtidega ning kes oma tegutsemise ja julge käitumisega tekitab ümberkaudsetes nõrdimust. Ise aga satub alatihti piinlikesse olukordadesse ja koomilistesse seiklustesse.

Lastele:

v „Lugu kahest laisast varesest“

v „Metsatalu vahvad loomad“

v „Hunt ja kutsikas“

v „Vanaema maja“

v „Kelleks ma tahan saada“

v „Mina oskan paremini“

v „Jutte lastele“

v „Peremees ja sulane“

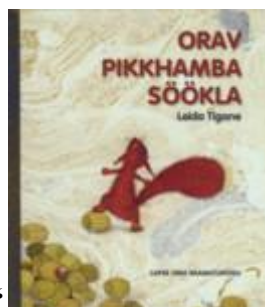
v „Tera siit ja tera seal“

v „Vikerkaar“

v „Vares keedab hernesuppi“

v „Orav Pikkhamba söökla“

Leida Tigane jutustab loomadest ja lindudest, lühijutukogud sisaldavad õpetlikke ning humoristlikke pildikesi lastest. Tema õpetused ei ole pealetükkivad, aga on siiski küllalt selgesti väljendatud hoiatavate või eeskuju andvate piltide kaudu. Autorile endale meeldis

kõige rohkem rahvajuttude põhjal koostatud „Peremees ja sulane“.

Leida Tigane on avaldanud ka lastenäidendeid ja laulumängu „Tule me ringi“. On koostanud teiste autorite lastejuttude kogu „Matk läbi aastate“. Tema redigeerituna ilmus Eduard Türgi mälestusteraamat „Sinilindu püüdmas“.

Leida Tigane sündis 1908. aastal Tartus töölisperekonnas ning sai alg- ja keskkooli kodulinna koolides. Töötas Tartus trükikoja masinladujana, hiljem lühemat aega lasteajakirja

„Päike“ toimetajana. Okupatsiooniaastail elatas ta end juhuslikest töödest. Rohkesti oli kirjanik neil aastail masinal ümber kirjutanud üliõpilaste loengukonspekte.

„Arstiteaduskonna esimese kursuse konspekte kirjutasin mitu korda ümber, need jäid nii pähe, et oleksin võinud ka ise eksameile minna“ - on ta öelnud.

Pärast sõda oli L. Tigane tööl „Postimehe“ toimetuses ja 1946 – 1965 ametis Tallinnas „Sirbi ja Vasara“ toimetaja asetäitjana. Kirjanike Liidu liige alates 1945, NLKP liige 1949.

Kirjanik suri 1983. aastal ja maeti Tallinna Metsakalmistule.